

Tina Rouhiainen

WÄKI

Unienpunoja

Tammi

Lina Rouhiainen

VÄKI

Unienpunoja

TAMMI

HELSINKI

Sivun 5 lainaus teoksesta *21 oppituntia maailman tilasta*,
kirjoittanut Yuval Noah Harari (Bazar 2018)

Tämän teoksen kirjoittamiseen on saatu tukea Taiteen edistämiskeskukselta.

Kannen ja ulkoasun suunnittelu: Laura Lyytinen

Copyright © Elina Rouhiainen ja Tammi, 2020

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-1336-1

Painettu EU:ssa

*Jos siis haluat tietää totuuden maailman-
kaikkeudesta, elämän tarkoituksesta ja omasta
identiteetistäsi, aloittaminen käy parhaiten
havainnoimalla kärsimystä ja tutkimalla,
mitä se on. Vastaus ei ole tarina.*

— YUVAL NOAH HARARI,

21 oppituntia maailman tilasta

LAIVA

”Dai! Daaaaiiii!”

Käytävässä huudetaan kuolemaa, ja se saa Daihin liikettä. Hän kiskaisee housut jalkaan, ei välitä edes laittaa nappia kiinni ennen kuin ryntää hytin ovelle.

Kaikki tuntuu tapahtuvan yhtä aikaa. Ensimmäisenä hän näkee Bollywoodin. Itsensäpaljastelijatakki hulmuu hänen juostessaan Daita kohti perässään hahmo, joka alkaa vähitellen näyttää tutulta: vaaleat hiukset, siistit vaatteet. Samuelin – mistä sekin kusimulkku ilmestyi? – suu on auki, mutta hän ei huuda. Kuvaan nähden ääntä on muutenkin liian vähän, sillä ruma, värikäs matto imee askeleet itseensä. Kuuluu vain vaimeaa töminää, kunnes: ratkeamisen rätinä. Samuel on saanut kiinni takista ja Bollywood nytkähtää taaksepäin kuin pikakelauksella.

Jokin Dain mielessä napsahtaa paikoilleen ja toiminta käynnistyy. Samaan aikaan kun Bollywood onnistuu löytämään tasapainonsa ja jatkaa epätoivoista rimpuiluaan, Dain käsi löytää taskussa olevan veitsen.

Kun veitsen ottaa esiin, tilanne yleensä pysähtyy. Ihmiset rauhoittuvat, miettivät uudestaan mitä ovat tekemässä. Se on veitsen tarkoitus: luoda tilaa ja aikaa. Mutta tällä kertaa

veitsi ei tee mitään. Dai ei tiedä, näkeekö Samuel sitä vai ei. Hän ei pysähdy, ei edes hidasta, vaan syöksyy Bollywoodin perässä Daita kohti.

Minä joudun tappamaan hänet, Dai ajattelee. Hän tuntee kasvojensa kiristävän.

Juuri silloin Bollywood pääsee eroon takista ja kaatuu eteenpäin. Hän kierähtää viime hetkellä sivuun väistääkseen Dain, mutta Samuel ei ole yhtä ketterä.

Dai painaa veitsikätensä alas vain hetki ennen kuin Samuelin keho iskeytyy häneen. Veitsi lipeää sormista ja putoaa. Dai ei mieti mitään vaan toimii: ottaa pari askelta vauhtia, kahmaisee Samuelin karhunhalaukseen ja painaa alas, aina lattian pintaan asti.

Samuel sätkii ja mylvii. Jostain tulee verta. Ei niin paljon, että mitään peruuttamatonta olisi tapahtunut, mutta sen verran että Dain käteen jää tahroja.

Kiuru on ilmestynyt oviaukkoon yllään pelkkä lakana. Myös viereinen hytinovi aukeaa ja Nelun pää kurkistaa ulos.

Sitten käytävän päähän ilmestyy ihmisiä. Valkoiset paidat ja tummat housut. Kyttiä, Dai ajattelee ensin, mutta tajuaa sitten ettei niin ole. Henkilökuntaa, vartijoita, jotain sellaista. Joka tapauksessa he tulevat kohti.

”Apua!” Bollywood huutaa. ”Tuo kävi minun kimppuuni!” Dai ei näe häntä mutta tietää, että hän osoittaa Samuelia.

Ja tapahtuu valtava ihme: he uskovat Bollywoodia. Asiaa ehkä auttaa se, että Samuel on niin ilmeisen sekopäinen. Nyt ääntä nimittäin tulee – hän kiljuu, kiljuu, jatkaa yhä kiljumista. Dai tunnistaa äänen samaksi joka lähtee mistä tahansa eläimestä kun sitä viedään teuralle. Iso univormupukuinen mies kehottaa Daita siirtymään ja istuu Samuelin päälle niin

rauhallisesti että voisi kuvitella hänen tekevän tällaista usein. Samuel tappelee vastaan, mutta siitä ei ole mitään hyötyä. Hänen kätensä väännetään taakse ja sidotaan yhteen nippusiteellä, sitten häntä aletaan raahata käytävää pitkin. Viimein koko ryhmä katoaa kulman taakse.

Tulee oudon rauhallista.

Paitsi ettei oikeastaan edes tule. Paikalle on jo ehtinyt muitakin ihmisiä, töllistelijiöitä. Ovia availlaan, laiva tärisee ja kääntyy, ollaan tulossa satamaan.

Dai kiskoo housuja ylemmäs. Sugar on tullut käytävään ja halveksii edessään olevaa näkyä katseellaan. Hän ei sano mitään, tarkkailee vain – ilmeisesti silmät kertovat hänelle kaiken mitä hän haluaa tietää.

Daillakaan ei ole kysymyksiä. Suussa maistuu metalli, pulssi ei tasaannu. Ihmiset katsovat häntä, he katsovat veistä ja verta. Vaikka mikään äsken tapahtuneesta ei ole hänen syytään, hän tietää että kaikki silti ajattelevat niin. Dai nappaa veitsen lattialta, pyyhkäisee sen housuihinsa ja työntää takaisin taskuun.

Kiuru on käynyt laittamassa vaatteet päälleen ja lähestyy nyt Bollywoodia. ”Oletko kunnossa?” hän kysyy.

Bollywood nyökkii villisti. ”Mitä tuo oli?” hän kysyy, ja Dai pystyy näkemään että kauhu on vasta nyt löytänyt hänen kasvonsa. ”Mitä saatanan helvettiä tuo äskeinen oli?”

”En tiedä, mutta me häivymme nyt”, Nelu vastaa.

Ja niin Dai pakenee. Sen hän osaa.

I

ROMANIALAISET KATUKOIRAT

Valo oli kadonnut Helsingin taivaalta. Ihmiset näyttivät väsyneiltä raahatessaan ruokaostoksiaan kirkkaanvärisissä muovikasseissa lumettomilla kaduilla. Tunnelma ei olisi voinut olla kauempana kesästä, jolloin koko kaupunki oli suorastaan riehakas. Nyt näki, mitä Helsingille tapahtui kun aurinko hylkäsi sen: se kääpetyi itseensä.

Pimeys ei kuitenkaan ollut ainoa syy alakuloon. Lehdet, televisio ja sosiaalinen media olivat täynnä huonoja uutisia. Poliitikassa myllersi. Ilmaston järkkymisestä kantautui koko ajan lisää tarinoita, ja sodat olivat palanneet otsikoihin. Suurin osa pahoista asioista tapahtui yhä jossain muualla, mutta yksi asia oli rantautunut tännekin: huonot talousnäkymät.

Tilanne oli alkanut kuin varkain. Ensin vähennettiin työpaikkoja, sitten hallitus ilmoitti leikkaavansa eläkkeistä, koulutuksesta ja terveydenhoidosta. ”Täytyy tehdä vaikeita ratkaisuja”, selittivät ne jotka päättivät muiden puolesta. Oli vaikea sanoa, kuinka huono tilanne oikeasti oli – oliko maa-

ilma todella taantumassa vai johtuiko ahdistus ainoastaan siitä, että kaikki sanoivat niin. Yhä harvempi jaksoi uskoa, että tulevaisuus voisi olla menneisyyttä parempi.

Joulua odotettiin siis varsin masentuneissa tunnelmissa. Ikkunoihin ja parvekkeille oli ripustettu valoja ja koristeita, mutta ne eivät riittäneet kääntämään pimeyttä juhlaiksi, eivätkä monet olleet edes yrittäneet. Esimerkiksi erään punavuorelaisen kivitalon julkisivussa ei näkynyt merkkiäkään lähestyvistä joulunajasta. Sen ikkunat olivat pimeinä. Olisi voinut luulla, ettei paikalla ollut ketään, ja samanlaisen vaikutelman olisi saanut vaikka olisi noussut portaat neljänteen kerrokseen ja astunut rohkeasti sisään ovesta, jonka messinkilaatassa luki VÄKI. Koko toimisto oli nimittäin tyhjä.

Jos siitä huolimatta olisi jatkanut käytävän toiseen päähän asti ja pysähtynyt pieneen aulaan, olisi saattanut huomata, että yhden oven alta kajasti valoa.

Punaisiin pukeutunut nainen seisoj työpöytänsä edessä ja tuijotti seinällä olevaa tussitaulua. Se oli täynnä erilaisia kuvia ja merkintöjä: eriväriset tekstit, kuplat ja viivat muodostivat hämähäkinverkon, josta oli ensi silmäyksellä mahdoton saada selvää.

Naisen otsalle oli muodostunut keskittymisestä kielivä ryppe. Hän tunsi tulleensa käännekohtaan. Koskaan ennen hänen johtamansa järjestön tilanne ei ollut ollut näin vakava. Ensimmäistä kertaa heitä uhkasi jokin joka voisi hyvin tuhota heidät, eivätkä he edes kunnolla ymmärtäneet mikä se oli.

Oveen koputettiin.

”Sisään.”

Käskyä totteli mies, joka sulki oven perässään. Punaisen otsa silisi. ”Hei.”

”Hei”, mies vastasi tervehdykseen. ”Sinä pyysit tulemaan.”

”Niin. Ajattelin, että voisit käydä kanssani läpi kaiken, mitä olemme tähän mennessä saaneet selville. Ehkä meiltä on jäänyt jotain huomaamatta.”

”Mikäs siinä.” Mies tuli seisomaan Punaisen viereen taulun eteen. Hän tuijotti merkintöjä pitkään ennen kuin kysyi: ”Mistä me aloitamme?”

Punainen naputti kynnellään kiharatukkkaisen tytön kuvaa. ”Hänestä. Tytöstä nimeltä Kiuru.” Se oli ensimmäinen kerta, kun hän sanoi sen ääneen. ”Kuusitoistavuotias, suomalainen. Ringin muisko. Kun he saavat meistä vihiä, tyttö pakenee Suomesta Pohjois-Irlantiin.”

Mies nyökkäsi, ja Punainen siirtyi seuraavaan kuvaan. ”Tämä tässä on Bollywood, heidän aistonsa. Käyttää internetissä nimeä Shame. Syntynyt Suomessa, mutta vanhemmat ovat Intiasta. Seitsemäntoistavuotias.” Sitten hän osoitti miehen kuvaa: ”Nelu, vanhempi romanialaisista veljeksistä. Tudas. Voidaan pitää porukan johtajana, sillä useimmat heidän suunnitelmistaan ovat hänen käsialaansa.”

Rystyset koskettivat leukaa, kun Punainen pysähtyi miettimään. Viimein hän osoitti nuoren, tuimailmeisen miehen kuvaa. ”Sitten meillä on vielä Dai, nuorempi romanialaisista veljeksistä. Uneru. Löydämme hänet hajaantumisen jälkeen Ranskasta, jossa hän on jäänyt kiinni taskuvarkaudesta. Hänen muistinsa on tyhjennetty kesän tapahtumista.”

Mies nyökkäsi. ”Tiedämme, että tyttö teki sen.”

”Niin. On epäselvää, miten he kommunikoivat, mutta marraskuuhun mennessä porukka on taas kasassa. He ovat kaikki saapuneet tytön luokse Pohjois-Irlantiin. Emme tiedä tarkalleen miten, mutta ilmeisesti tyttö onnistuu palautta-

maan poistettuja muistoja niin, että he tuntevat taas toisensa.” Punainen otti askeleen vasemmalle ja osoitti viidettä kuvaa, joka oli kiinnitetty hieman etäämmälle muista.”Heidän seuraansa liittyy kiertolaisnainen, jota kutsutaan Sugariksi. Nainen on ringin kuolleen jäsenen sisar, ja hänen mukaantulonsa seurauksena rinki yhdistyy.”

Ringin yhdistyminen ei ollut voinut olla vahinko. Intialaisen tietokoneelta löytynyt päiväkirja osoitti vanhemman veljeksien tienneen, että he voisivat korvata yhden ringin jäsenen tämän lähisukulaisella. He siis olivat selvästi paremmin perillä väkivoimista kuin Punainen oli kuvitellut.

Seuraavaksi Punaisen huomio kiinnittyi taululla olevaan Euroopan karttaan. Hän jäljitti siihen piirrettyä reittiä sormellaan. ”He lähtevät ajamaan Euroopan halki kohti Suomea.” Sormi pysähtyi Potsdamin kohdalla. ”Viides joulukuuta tapahtuu merkittävä käänne. Rinki menee konserttiin, jossa Väen joukot ovat paikalla. Se on ensimmäinen kerta kun saamme vihiä heidän yhdistyneistä voimistaan.” Valvontakameranauhojen saaminen Saksasta oli ottanut aikansa, mutta viimein Punainen oli päässyt näkemään, mitä pienellä rock-klubilla oli oikeasti tapahtunut. He olivat ihmetelleet, miten rinki oli onnistunut kukistamaan kuusi koulutettua väkevää niin nopeasti. Nyt Punainen tiesi vastauksen: he olivat vaivuttaneet heidät uneen. Eivätkä vain heidät, vaan koko yleisön. Yli viisisataa ihmistä.

”Tapahtunut osoittaa että sen lisäksi, että heillä kaikilla on nyt käytössään toistensa väet, heidän voimansa eivät enää rajoitu yhteen ihmiseen kerrallaan”, Punainen sanoi. ”He voivat käyttää niitä valtaviin ihmisjoukkoihin.”

Mies nyökkäsi. ”Heidän voimansa eivät kuitenkaan voi

toimia täysin normaalisti”, hän sanoi. ”Heillä ei ole kuin neljänlaista väkeä.”

”Eivät ehkä voikaan”, Punainen vastasi. ”Mutta me emme tiedä, mitä ’normaalisti’ tässä tapauksessa tarkoittaa. Ovatko he yhtä voimakkaita kuin jos heillä olisi kaikki viisi jäsentä? Tuskin. Ovatko he silti voimakkaampia kuin mitään, mitä olemme kohdanneet aikaisemmin? Luultavasti.”

Ajatus oli yhtä aikaa kauhistuttava ja kutkuttava.

Punaisen sormi liikkui valvontakamerasta peräisin olevan kuvan päälle. ”Seuraava havainto on joulukuun kahdeksannelta. Rinki nousee Tallinnan-lauttaan.”

”Jossa Hyväri järjestää kunnon näytöksen”, mies kommentoi. ”Täytyy sanoa, että se on mielestäni hienoin suorituksesi tähän mennessä.”

”Ainakin se riitti vakuuttamaan neuvoston”, Punainen mumisi. Nähtyään Samuelin riehumista valvontakameravideolta he olivat viimein suostuneet erottamaan tämän. ”Nyt sitä on kuitenkin turha juhlia. Tavoitteemme ovat muuttuneet.”

Mies hymyili. ”Niin, miksi tyytyä tyttöön kun voit saada heidät kaikki.”

Punainen teeskenteli ettei ollut kuullut sitä. ”Lautan jälkeen ringistä on yksittäisiä havaintoja sieltä täältä pitkin kaupunkia. Ei kuitenkaan mitään, mikä olisi johtanut kiinniottoon.”

Hän oli lähettänyt partion Itä-Helsinkiin ennen kuin hän oli edes kertonut toimiston väkeville ringin yhdistymisestä. Partio oli etsinyt kaikkialta, kiertänyt läpi jokaisen kammot-tavan paikan jossa he saattoivat kuvitella mikrojen käyvän. Ja vaikka he löysivätkin muutaman henkilön, joka oli nähnyt ringin, kukaan ei tuntunut tietävän, missä nämä majailivat. Mierot eivät noudattaneet mitään aikatauluja tai kulkeneet

samoja reittejä – joskus he olivat liikkeellä yksin tai kaksin, joskus koko ryhmänä.

”Tuleeko sinulle mieleen jotain, minkä olen unohtanut?” Punainen kysyi.

Mies pudisti päätään.

Punainen tuijotti taulua pitkään ennen kuin sanoi: ”Tällä hetkellä suurin kysymysmerkki liittyy siihen, miksi he pala-sivat Suomeen. Heillä täytyy olla jokin suunnitelma.”

Hän ei tiennyt lainkaan, mitä rinki aikoi. Arvoitus piinasi häntä, ja juuri siksi se tulisi olemaan herkullinen ratkaista.

”Emme myöskään tiedä, mistä heidän väkivoimiin liittyvät tietonsa ovat peräisin”, mies kommentoi. ”On vähän pelotta-vaa ajatella, että he tietävät enemmän kuin me.”

”Heillä on kenties hallussaan jotain tietoa mitä meillä ei vielä ole”, Punainen vastasi. ”Mutta en usko että he tietävät meitä enemmän. Olemme edistyneet hyvin viime aikoina.” Hän katsoi jälleen Potsdamissa otettua kuvaa: ihmisiä ret-kottamassa toinen toistaan ilkeämmissä asennoissa. Näky oli hurja, mutta myös oudolla tavalla kaunis. ”Ja silti minusta tun-tuu, että olemme vasta raapaisseet pintaa”, hän ajatteli ääneen.

Kaikki nuo ihmiset yhdellä kertaa. Villeimmissä unel-missaankaan hän ei ollut kuvitellut, että sellainen voisi olla mahdollista. Toisin kuin mierot väkevät tarvitsivat voimiensa käyttämiseen katsekontaktia, mutta kenties sekin rajoitus oli rikottavissa.

Punainen vilkaisi jälleen kumppaniaan. ”Tämä on meidän tilaisuutemme. Ei hukata sitä.”

Mies nyökkäsi. ”Pitää vain löytää ne kapiset katukoirat. Missäköhän viemärisä he oikein piileskelevät?”

Niin, missä rinki tosiaan oli?

Haukku kantautui aukion halki. Ostoskeskuksen eteen oli kerääntynyt ihmisiä ja entisiä katukoiria – ehkä kolme- tai neljäkymmentä, mikä ei kuulostanut isolta luvulta ennen kuin todella näki niin monta koiraa samassa paikassa. Hänät heiluivat, tassut liikahtelivat hermostuneesti kiveyksellä. Kuonot nuuhkivat kaikkea, mihin vain pystyivät ulottumaan. Etupäässä ne kuitenkin hakeutuivat toisten koirien pyllyihin.

Tummat silmät tarkkailivat tapahtumia. Dai, kadun kasvatti itsekin, nojaili roskikseen. Vaikka sitä oli tiukasta ilmeestä vaikea päätellä, hän olisi halunnut mennä lähemmäs, silittää edes yhtä noista koirista, mutta hän ei tehnyt niin. Sen sijaan hänen kätensä etsivät taskusta tupakka-askia, jota siellä ei ollut.

Meneillään oli jonkinlainen protesti. Dai oli huomannut joidenkin ihmisten ja jopa koirien kantavan värikkäitä kylttejä. Hän ei kuitenkaan edes yrittänyt saada selvää, mitä niissä luki. Vain muutamat kaupungilla näkyvät kirjainyhdistelmät olivat hänelle tuttuja: Money Exchange, WC. Muista hän ei välittänyt, sillä ne eivät merkinneet hänelle mitään.

Dai oli yhdeksäntoistavuotias eikä osannut lukea. Hän ei ollut koskaan käynyt lääkärissä tai pankissa, uimahallissa tai elokuvateatterissa. Kukaan ei muistanut hänen tarkkaa syntymäpäiväänsä.

Olisi kuitenkin väärin kuvailla häntä pelkästään kaikkien niiden asioiden kautta, joita hän ei ollut. Dailla oli nimittäin paljon erilaisia kykyjä. Hän esimerkiksi osasi olla ajattelematta huomista. Sen lisäksi hän pystyi avaamaan käsilaukun

vetoketjun ja viemään sen sisätaskusta lompakon ilman, että laukun kantaja huomasi mitään. Hän tiesi, miten käsi puristettiin oikeaoppisesti nyrkkiin ja miten sitä heilautettiin niin että lyönti satutti enemmän kohdettaan kuin lyöjää. Ja kun häntä kutsuttiin paskanaamaksi ja käskettiin painumaan helvettiin, hän osasi sivuuttaa sen.

Ja sitten olivat tietenkin unet. Miten näppärästi hän punoikaan niitä, miten kevyesti lipui valvemaailmasta Morfeuksen valtakuntaan ja vaelsi yhdestä painajaisesta toiseen. Maailman seitsemän ihmettä kalpenivat sen rinnalla, mitä hän oli tehnyt ja nähnyt, mutta valitettavasti vain kourallinen ihmisiä tiesi Dain kyvyistä.

Hänen vieressään seisoi tyttö. Hänen oma Kiurunsa, jonka hän oli jo kerran menettänyt ja saanut takaisin. Tämän hiukset olivat takussa ja kädet niin jäässä, että ne oli pitänyt puristaa nyrkkiin lapasien sisällä. Dai tiesi sen samalla tavalla kuin hän nykyään tiesi monet muutkin asiat rinkinsä jäsenistä: väki kertoi ne hänelle.

Sen jälkeen kun ringi oli yhdistynyt, Dai oli alkanut tiedostaa kaikkien siihen kuuluvien läsnäolon. Hänen ei tarvinnut katsoa Kiurua *tunteakseen* tämän siinä vieressään. Joskus hän aisti muiden mielentilan, toisinaan taas jonkin yksityiskohdan – niin kuin nyt esimerkiksi Kiurun jäätävät sormet. Se oli tapahtunut niin varkain ettei Dai osannut pitää sitä erityisen outona.

”Mitä he protestoivat?” Dai kysyi nyt Kiurulta. Hän oli juuri erottanut koirien ja ihmisten seasta Romanian lipun.

Kun Kiuru ei vastannut mitään, Dai viimein irrotti katseensa koirista. Tytön suu oli mutrussa, katse vältteli hänen omaansa. Ehkä se olisi ennen jäänyt häneltä huomaamatta, mutta ei enää, ei ringin yhdistymisen jälkeen. Jos hän keskittyi

hieman, hän pystyi nytkin tuntemaan väen heidän välillään. Eikä hänen tarvinnut yrittää senkään vertaa tietääkseen, että jokin todella hävetti Kiurua.

”Kiuru”, Dai sanoi. ”Kerro.”

Hän oli huomannut että Kiurun nimen lausuminen herätti tässä aina vahvan reaktion, ja niin tälläkin kertaa. Dai ei ollut täysin varma, mistä se johtui – ehkä tavasta, jolla äänneet pyöristyivät hänen suussaan vaikka hän kuinka yritti rosauttaa ne kohdalleen. Tai ehkä nimi muistutti tätä vanhemmista, siitä miten he olivat joko hellineet (isä?) tai toruneet (äiti?) häntä. Joka tapauksessa Kiuru terästäytyi ja sanoi huomattavan vastahakoisesti: ”He protestoivat sitä, miten huonosti katukoiria kohdellaan Romaniassa.”

Dai palautti katseensa koiriin. Hän jäi odottamaan tunnetta, mutta sitä ei tullut, eikä hän hetken päästä edes tiennyt mitä oli kuvitellut tuntevansa. Hän ei ollut varma, miksi Kiuru oli häpeissään. ”Entä sitten?” hän kysyi.

”No kun”, Kiuru aloitti, mutta ei taaskaan kertonut heti. ”Nolottaa vain joskus olla suomalainen.”

Dain oli pakko ihmetellä, miksi Kiuru tunsikin niin suurta vastuuta täysin tuntemattomien ihmisten toiminnasta. *Suomalaiset ovat hyvin itsenäisiä*. Sillä Kiuru oli yrittänyt perustella, miksei hän kauheasti välittänyt siitä, että Dai avasi hänelle oven pyytämättä. *Fair enough*, Dai oli vastannut, vaikkei ollut varma tajusiko yhtään, miten nuo asiat liittyivät toisiinsa. Mutta siitä hän oli varma, ettei ollut koskaan tavannut ketään, joka olisi samaistunut yhtä vahvasti jokaiseen, joka oli sattunut syntymään hänen kanssaan samaan maahan.

Se ei kuitenkaan vielä selittänyt Daille sitä, miksi Kiuru tunsikin häpeää.

”Mitä he tekevät väärin?” hän kysyi katsoen samalla pientä, vaaleanpunaiseen kimalletakkiin puettua koiraa, joka oli karannut omistajaltaan ja säännännyt räksyttämään isolle mustalle urokselle. Ihminen juoksi sen perässä.

”Ajattele nyt”, Kiuru puuskahti. ”He valittavat koirien koh- telusta, ja samaan aikaan ihmiset elävät sellaisissa oloissa kuin sinä ja Nelu elitte.”

Nyt Dai tajusi. Kiurun nolostelun jäljet johtivat transil- vanialaiselle kaatopaikalle, sinne missä sähköt ja viemärointi loppuivat ja surkeus alkoi. Koiria katsoessaan Dai oli ensin ajatellut pelkästään niiden pehmeitä turkkeja ja lämpimiä kieliä, mutta Kiuru oli ajatellut heti Romanian romaneita. Ihmisiä, jotka tonkivat jätteitä henkensä pitimiksi, erotte- livat materiaaleja toisistaan ja myivät kaiken rahanarvoisen eteenpäin. Lapsia ja aikuisia ja vanhuksia, joiden puolesta nämä reippaat koiraihmiset eivät pitäneet mielenosoituksia.

Hän aisti kuinka Kiuru hänen vierellään pidätteli tuntei- taan. Aivan kuin tämä olisi odottanut Dain reaktiota, jotta olisi voinut ottaa siitä mallia.

Dai tiesi, että hänen täytyi jotenkin helpottaa heidän molempien oloa. ”On hyvä, että koirista halutaan pitää huolta”, hän sanoi. Parempaan hän ei pystynyt. Tuntui että Kiurun häpeä oli tarttunut häneenkin.

Kiuru nyökkäsi, muttei sanonut mitään.

Koirat alkoivat liikkua yhtenä ryhmänä pois aukiolta. Dai seurasi niiden menoa. Väsytti niin kuin aina, mutta hän yritti pysyä valppaana. Tuntui oudolta, että he saattoivat seisoskella keskellä kaupunkia ilman että mitään kamalaa tapahtui. Nelu sanoi, ettei Väki voinut millään tietää missä he koko ajan liik- kuivat, ja niin kauan kuin rinki ei alkanut noudattaa mitään

tiettyä kaavaa, he olisivat luultavasti turvassa. Toistaiseksi se oli toiminut.

Dai naksautteli rystysiään, vaihtoi painoa jalalta toiselle. Samassa hän terästäytyi, sillä Bollywood käveli aukion poikki kädet taskuissa. Kantapääät iskeytyivät maahan ja hartiat heiluivat puolelta toiselle.

Hän oli aina pitänyt siitä, miltä Bollywood näytti. Että tämä voisi hetkenä minä hyvänsä aloittaa mellakan. Hän oli pukeutunut huppareita päällekkäin, housut roikkuivat alhaalla ja kuluneet maiharit näyttivät hänen pituuteensa nähden kohtuuttoman suurilta. Ainoa mikä oli muuttunut heidän tapoamisensa jälkeen olivat hänen hiuksensa: nykyisin ne eivät enää hulmunneet pitkinä, vaan sojottivat kasassa otsalla ja päällelaella.

Joskus ihan alussa Dailla oli ollut vaikeuksia ymmärtää Bollywoodin sukupuolta. Hän ei ollut tiennyt mitä Bollywood oli tarkoittanut sanoessaan ettei ollut tyttö eikä poika. Sitten hän oli alkanut ajatella, ettei asia kuulunut hänelle ja unoh-tanut koko jutun. Sillä tiellä hän oli edelleen.

Bollywoodin näkeminen sai silti Daissa aikaan merkillisen tunteen. Se ei ollut sama tunne joka valtasi hänet aina kun hän näki Kiurun, mutta epäilemättä sille sukua. Yhtä vahva, yhtä tärkeä. Tunne oli vain voimistunut ringin yhdistymisen myötä, ja nykyisin siihen sekoittui myös aavistus kiusaantumis-ta. Ei ollut kulunut kuin reilu kuukausi siitä, kun Dai oli yllättänyt Kiurun ja Bollywoodin suutelemasta. Asia ei enää vaivannut häntä nyt kun hän ja Kiuru olivat taas yhdessä, mutta hän edelleen ajatteli sitä usein.

”Mitä?”

Dain oli täytynyt tuijottaa liian pitkään. ”Miten meni?” hän kysyi tervehdykseksi.

”Sain tarvittavan”, Bollywood vastasi taputtaen samalla vasenta reisitaskuaan. Sitten hän työnsi kätensä toiseen taskuun, ja pian sormet olivat onkineet esiin kaksi savuketta. Hän antoi niistä toisen Daille, joka vastasi kaivamalla sytyttimensä esiin.

”Kaverini lähtee tosiaan mukaan”, Bollywood sanoi vedettyään ensimmäiset henkoset. ”Homman pitäisi hänen mukaansa olla aika simppele kunhan me vain hoidamme oman osuutemme. Hän tosin vähän epäili, onko meistä siihen.”

Sitä Daikin oli pohtinut paljon viime päivinä: rohkeutta ja sen puutetta. Katsoessaan ystäviään hän joutui pakostakin miettimään, miten kauan heidän kanttinsa kestäisi. Olisi voinut auttaa jos heillä olisi ollut edes vähän parempi käsitys suunnitelman onnistumismahdollisuuksista – tai sitten ei.

”Epäily on ihan ymmärrettävää”, Kiuru kiirehti sanomaan. Dailta meni hetki ennen kuin hän tajusi, että tämä oli vastannut Bollywoodille eikä hänen ajatuksilleen. ”Saitko hänet kuitenkin vakuutettua?” Kiuru jatkoi.

”Riittävästi”, Bollywood sanoi päätään kallistellen. ”Kunhan hän vain saa loputkin rahansa, hän on tyytyväinen.”

Dai työnsi kätensä takin sisään ja veti sieltä esiin päivän saaliin. ”Onko tässä tarpeeksi?” hän kysyi samalla kun ojensi setelit Bollywoodille.

”Joo”, tämä vastasi laskettuaan ne nopeasti. ”Nämä auttavat paljon. Hyvää duunia.” Bollywood ei kysynyt, miten hän oli onnistunut siinä. Varastamisesta oli tullut melkein liian helppoa sen jälkeen kun hän oli saanut käyttöönsä kaikki voimat.

Bollywood vilkaisi Kiurua, jonka pää oli painunut alas.

”Joo”, Kiuru sai sanottua. ”Meni paremmin kuin uskallettiin toivoa.”

”Mutta?”

”Meille jäi aika paljon aikaa”, Dai aloitti. ”Päätimme odottaessa käydä tarkistamassa Kiurun sähköpostit.”

Dai käytti tarkoituksella sanaa me, vaikka hän oli ollut alusta asti sitä mieltä, että se oli huono idea. Ja hän oli ollut oikeassa: hän tunsi yhä paidan olevan märkä siitä kohdasta, johon Kiuru oli painanut kasvonsa.

”O-ou”, Bollywood sanoi katsoen Kiurua. ”Oletan, että porukat ovat huolissaan?”

”He ovat”, Kiuru vahvisti. ”He tietävät, etten ollut koskaan Skotlannissa.”

”Paskat.”

”Se oli odotettavissa”, Kiuru huokaisi. ”Nyt he anelevat, että ottaisin heihin yhteyttä. Joku on kertonut heille, että olen Suomessa.”

”Hyvärit tai Väki”, Bollywood sanoi.

Kiuru naurahti katkerasti. ”Eivätkö ne ole sama asia?”

Kiuru ei kertonut Bollywoodille, kuinka sydäntäsärkeviä viestit todellisuudessa olivat. Niiden kuunteleminen oli ollut Daille outo kokemus. Isä kertoi halunneensa olla Kiurulle sellainen vanhempi, jolle voisi kertoa kaiken, ja pahoitteli epäonnistumistaan. Myös äiti lupasi antaa Kiurulle anteeksi kaiken, mitä ikinä tämä olikaan tehnyt, ja sanoi auttavansa häntä, tapahtui mitä tapahtui.

Joka viestissä luki: me rakastamme sinua. Aivan kuin he olisivat säästäneet noita sanoja koko Kiurun lapsuuden niin, että saattoivat käyttää ne kaikki nyt, Kiuru oli sanonut.

”Ehkä minä voisin kertoa heille, että olen kunnossa”, Kiuru sanoi nyt. ”Vain yksi sähköposti.”

Dai yllättyi, sillä aikaisemmin Kiuru ei ollut ehdottanut

MIKSI LINTU OLI EDELLEEN
TÄÄLLÄ EIKÄ LENTÄNYT ETELÄÄN
NIIN KUIN SUURIN OSA LINNUISTA?
JOS HÄN OLISI ITSE VOINUT VALITA,
HÄN OLISI TEHNYT NIIN.
MUTTA EIVÄT LINNUTKAAN VALITSE,
NE TEKEVÄT VAIN SEN MITÄ PITÄÄ.

Dai on aina elänyt hetkessä, välittämättä menneestä tai tulevasta. Mutta nyt rinki on yhdistynyt, ja on ratkaisujen aika. Dai on pakotettu auttamaan veljeään soluttautumaan Väkeen – järjestöön, joka haluaa tuhota paitsi heidät myös kaikki muut mierot. Ringin on onnistuttava hajottamaan Väki sekä sisältä että ulkoa, ja sitä varten he tarvitsevat kannattajia. Molempien osapuolien tiivistäessä rivejään panokset kasvavat. Edessä on taistelu vapaudesta, mutta kumpi lopulta voittaa, järjestys vai kaaos?

Unienpunoja vie mukanaan mielen ja painajaisten syövereihin. Teos päättää Elina Rouhiaisien palkitun Väki-trilogian, joka nivoo taitavasti yhteen realismia ja urbaania fantasiaa. Trilogiaa on kiitetty sen tavasta käsitellä tuoreesti ja saarnaamatta monia ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja, kuten eriarvoisuutta, syrjäytymistä ja maahanmuuttoa. Sarjan avausosa *Muistojenlukija* voitti sekä Topelius-palkinnon että parhaalle kotimaiselle fantasiakirjalle myönnettävän Kuvastaja-palkinnon 2018.

